

Egyiptomi aspiráns kandidátusi vitája Szegeden

A Tudományos Minősítő Bizottság tegnap délután a Szegedi Akadémiai Bizottság előadótermében megrendezte Saad M. Abdalla Mahgoub egyiptomi matematikus kandidátusi értekezésének nyilvános vitáját. Értekezésének tárgya: Invarians pozitív leképezések Neumann-algebrákon. A jelölt aspiránsként négy évet töltött Szegeden s itt a Bolyai Intézetben dolgozott dr. Kovács István és dr. Szűcs Jó-

zsef tudományos főmunkatársak vezetése alatt. A kandidátusi vita bíráló bizottsága — amelynek elnöke dr. Szőkefalvi-Nagy Béla akadémikus, tagjai pedig szegedi, budapesti és debreceni matematikus szakemberek voltak — a jelölt munkásságát jelentősnek értékelte, és egyhangúan javasolta a Tudományos Minősítő Bizottságnak, hogy az egyiptomi matematikusnak ítélje oda a matematikai tudományok kandidátusi fokozatot.

Bútorraktár épül

A Bútorértékesítő Nagykereskedelmi Vállalat 20 ezer négyzetméter alapterületű raktárkombinátót épített Nagykanizsán. Ez lesz Dél-Magyarország nagykereskedelmi bútorelosztó bázisa. A földmunkák megkezdődtek. A terv szerint 1975 végére felépül. Itt tárolják majd az importbútorok egy részét is. A raktár mellett 2000 négyzetméternyi területen bemutató- és árusítóhelyet alakítanak ki.

(MTI)

Gondok és gondolatok

A művelődési otthonok munkájának javítását manapság kétféle módon tudjuk elképzelni: a korszerűtlenné vált épületek modernizálásával és a szakmailag képzett, jó népművelők „meghonosításával” ott, ahol hiányoznak. Visszafelé következtetve, ebből az is nyilvánvaló, vagy az épületben vagy a népművelőben találjuk meg a hibát, ha a közművelődés fontos centrumai nem állnak feladatuk magaslátán. Beszéljünk most a népművelők szerepéről.

Annál inkább, mert az újabban örvendetesen felpeszült közművelődési vitákban, különböző művelődési fórumokon többször van róluk szó, mint bármikor eddig. A feladataikról, a felelősségükről: arról, hogy nemcsak szakismeretekre van szükségük, de emberismeretre. Tervezni, irányítani, hatni, meggyőzni, szervezni kell tudniuk, legyen kiterjedt ismeretségük művészek, tudósok körében, és legyenek személyes kapcsolataik a közönséggel. Tudják, mit kíván, aki belép a művelődési házba, és hogyan kell neki segíteni. Szinte vég nélküli a sor. Folytatni már csak azért sem értelmes, mert mindenki tudja, mit kell csinálni. Csak azt kevesen: mit lehet. A gyakorlatban.

A hivatalos és félhivatalos megbeszéléseken, értekezleteken például az előbb soroltak mindig napirenden vannak, de szemérmesen hallgatunk a mindennapos, időt és energiát raboló, bosszantó, mégis szükséges népművelési teendőkről. Mert hivatalosan ugyan nem az igazgató dolga, hogy takarítsa a művelődési ház nyertjét. De ha beteg a takarítónő, vagy egyáltalán nincs takarító — megteszi. Partnernek kell lennie a neves művészettel, vagy az akadémikussal folytatott tárgyaláson, egy óra múlva pedig borítékok százaát ragasztja, és gyalogol a postára, hogy feladja a meghívókat a rangos eseményre. A kultúra közvetítésének új módszereit, legjobb formáit kellene gondolkodnia, de a gondolatok helyét minduntalan kicsinyes gondok foglalják el. (Mire is költöttük azt a 25 forint 30 fillért? Hogyan kellene kedvében járni a mesternek, hogy pótolja végre az ablaküveget? Ha beszik a fészkerbe az eső, hova tegyük a tü-

zelőt? Miből fedezzük a kiadásokat, ha a „betervezettnél” kevesebben jönnek az irodalmi estre? stb.)

A közelmúltig az a divat járta, hogy elkészült a költségvetés meg a műsorterv. Ha — bármi áron — sikerült teljesíteni, a népművelő munkája jónak minősült. Így keletkezett a „bevételes rendezvény” kategóriája, amibe minden bővílt belefért, a „ráfizetéses rendezvény”, ami a magas művészeteket hivatott népszerűsíteni. Költségvetés és éves tervezés persze ma is van, de a „teljesítés” nem elég az üdvösséghez. A figyelem (a szakmai és a közfigyelem) a tartalmi munka mutatóit keresi, a követelmény — helyesen — nagyobb. Nem adatok, számok, hanem az emberek belső változásai, egyéniségük és érdeklődésük átalakulásának mértéke szerint minősítik a népművelői munkát. Nem győzzük hangsúlyozni: helyesen. Csak hogy ez a munka egész embereket kívánna, akik megfelelő elismerést, anyagi és társadalmi megbecsülést is kapnak érte. Nehéz azonban becsülni-tisztelni a szakmát, ha művelői jobbra mást kényszerülnek csinálni, mint szeretnének, kellene, mint amire készülettek. Akik pillanatnyilag ezen a területen dolgoznak, jobbára idősebbek, szinte egész életüket a hivatásnak szentelték. Dolgoztak sokkal rosszabb feltételek között is — tisztességgel és lelkiismeretesen. Mint láttuk, más igényeknek, kisebb követelményeknek kellett eleget tenniük.

De hova lesznek azok a fiatalok, akik főiskolán és egyetemen készültek, hogy átvegyék a régiiek tapasztalatait és posztját? Elmennek gyakorlatra, aztán előadónak — végül bejelentik: se kitartás, se erő, se ügybuzgalom nincs annyi, hogy tényleges és eredményre vezető munka helyett kötöttségek, kényszerűségek hálójában vergődve elfecséreljék drága idejüket. Más pályát választanak. Aki marad, alig vesszük észre, ritkán látja a megbecsülést, az elismerést és tiszteletadás jeleit. Sokkal ritkábban, mint például a pedagógusok. Igaz, ők a gyerekeket tanítják, a népművelőknek pedig mindannyiunkat kellene tanítaniuk.

Sulyok Erzsébet

A vaskölteményekről

Lapunk egyik vasárnapi számában cikk jelent meg Tipity János tollából, Rózsádó vasköltemények címmel. Elismerően szól hozzájárulástól. A tartalma rész elkészítéséhez pedig megfelelő támogatást kellene biztosítani a szerző részére.

ról. S egyben azt javasolja, 1975-ben a Szegedi Nyomda adja ki teljes művét album-könyv alakban. A tartalma rész elkészítéséhez pedig megfelelő támogatást kellene biztosítani a szerző részére.

Kerítésen innen és túl

Türelmetlen hangú sorokat juttatott el szerkesztőségünkbe Cs. M., aki a Bécsi körút 38. szám alatti siketnémák intézetének szomszédságában lakik. Sőt: udvaruk kerítése is közös. Így történhet meg, hogy az odalenn játszó intézeti gyerekek különböző tárgyakat dobnak át a szomszédba, ahol szintén apró gyerekek játszanak, s így könnyen megsérülhetnek.

Az valóban helytelen, ha a

nevelők nem ellenőrzik az intézet kis lakóit, bár az az érzésünk, a levél írója kissé túloz. Felelősségteljes munkájukat bizonyára nagyon lelkiismeretesen végzik, és talán nincs is olyan könnyű dolguk ezekkel az intézeti gyerekekkel... Ha elő is fordul, hogy átrepül valami a kerítésen, a szépen kérés szó nyomán egészen biztos, hogy a tanárok fokozottabban ügyelnek játszó gondozójukra.

Válaszol az illetékes

Lapunk november 1-i számában cikk jelent meg Reklamáció — sok sétával címmel, melyben kifogásoltuk, hogy a Patyolat fióküzleteiből gyakran küldik a távoli központba a reklamálókat. Szó esett egyik olvasónk panaszaról is, aki nem találta megfelelőnek a kabátja tisztítását. A cikkre Nyári Mihály, a Szegedi Patyolat Vállalat igazgatója válaszolt:

„A cikkben foglalt megállapításokkal egyetérték. Valójában előfordulnak esetek, amikor feleslegesen és indokolatlanul küldözgetik ügyfeleinket a Fonógyári útra, amely sok bosszúságot és fá-

radságos időtöltést eredményez. E területen az üzleti dolgozóknak újabb intézkedéseket fogunk kiadni, hogy a panaszokat ott a helyszínen intézzék. Ami pedig a férfi, zsigorított mubőrökből, műszőrmebéléssel készült kabát tisztítását illeti, a panaszos bíráló megjegyzésével maximálisan egyetérték, amit bizonyít az a tény, hogy az ilyen típusú kabátot is elfogadható módon lehet tisztítani. A belső ellenőrzés lazaságára, illetve a bürokratikus ügyintézés felszámolására a vetkes személyek figyelmét felhívtam.”

Itt a „Cserszegi fűszeres”

Keszthelyen, az Agrártudományi Egyetem kertészeti tanszékén több évtizede sikerrel foglalkoznak a köztermesztésben levő szőlőfajták szelektálásával, nemesítésével. Dr. Bakonyi Károly tudományos főmunkatárs 1955 óta dolgozik azon, hogy az olaszrizlingnél korábban érő és azzal legalább azonos minőséget adó fajtákat állítson elő.

A kutató az Országos Fajtamínősítő Intézetnél a múlt évben olyan fajtajelöltet jelentett be, amely az Irsai Olivér és a Tramini keresztezéséből származik. A „Cserszegi fűszeres” néven bejelentett szőlő az olaszrizlingnél csaknem egy hónappal korábban — szeptember első felében — érik. Az új jelölt illat- és zamatanyagában megtartotta a tramini jó tulajdonságait, de lényegesen többet terem,

nem fagyérzékeny — ami különösen fontos követelmény a Balaton-felvidéki térségben. A fajtát a gombabetegségeknek.

Csőszakadás a 3-as vizmüben A hibát megszüntették

Tegnap, kedden délután, röviddel 3 óra után csőszakadás történt az Óthalmi úton levő 3-as számú vizmüben. A Tarjánvárosba vivő 600 milliméteres gyűjtőcső, amely óránként ezer köbméter vizet szállít, kiszakadt a négy atmoszféra nyomás súlya alatt. A vizmüvet pillanatok alatt elöntötte a víz; a szivattyúkat leállították és fél órán belül megkezdődött a hiba el-

Hárommillióan dolgoznak csökkentett munkaidőben

Január 1-től minden vasutas törvényes munkaideje heti 44 óra

A dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítását szolgáló intézkedések sorában 6 évvel ezelőtt kezdődött a rövidített munkaidő tömeges bevezetése. 1968—70. között, az iparban és az építőiparban mintegy kétfélmillió dolgozó tért át a rövidített munkahétre. (Ezt megelőzően csak az egészségre ártalmas munkakörökben és a folyamatosan termelő üzemekben volt munkaidő-kedvezménye körülbelül 210 ezer munkavállalónak.) Utána, ahogy a feltételek, a lehetőségek megengedték, fokozatosan jutott több szabadidőhöz 1972—73-ban az állami igazgatásban, a társadalmi szerveknél 250 ezer, majd az idén félmillió kereskedelmi, pénzügyi, valamint a kommunális ellátásban, az oktatásban és kulturális területen dolgozó.

Jelenleg a népgazdaság különböző ágazataiban a négy-millió bérből és fizetésből élők 75 százalékának, mintegy hárommillió dolgozónak 44 óra vagy ennél kevesebb a heti munkaideje. A Minisztertanács idei, augusztusi határozata intézkedett a többiekéről is, arról, hogy 1975. január 1. és 1977. december 31. között mindenütt át kell térni a 44 óras munkahétre. A terv szerint jövőre újabb 450—500 ezer — egészségügyi és közlekedési — dolgozó helyzetét könnyítik a rendelkezés végrehajtásával, s 1976—1977-ben kerül sor az állami mezőgazdasági üzemek és a szállítási körülműl további százezer dolgozója munkaidejének rendezésére. A MÁV január 1-től egyszerre, valamennyi munkakörben, ahol eddig 48 órát dolgoztak, bevezeti a 44 órás munkahetet.

Szabó Antal, a Vasutasok Szakszervezetének főtájkára elmondotta, hogy a MÁV tulajdonképpen folytatja a megkezdett munkát, hiszen dolgozó felének már megteremtette a több szabad idő lehetőségét. A mostani intézkedés további, mintegy 75—76 ezer vasutat érint.

— Az áttérés feltételeit a vasút gazdasági és szakszervezeti vezetők a belső erőforrások, a tartalékok feltárásával már korábban megteremtették — mondotta —, s további erőfeszítéseket tesznek, a munka jobb megszervezésére, az úgynevezett üresjáratok, a teljesítmény nélküli foglalkoztatottság csökkentésére. Más ágaza-

tok tapasztalatai alapján is meggyőződünk arról, hogy — bár a szűkös munkaerőhelyzet nehezíti a megoldást — mód van arra, hogy rövidebb idő alatt is elvégezzék dolgozóink feladatukat. — Az előkészületekből úgy látjuk, hogy mintegy 29 ezer vasutas — az alkalmazottak, az állandó nappalos beosztású forgalmi dolgozók, a munkások és az utazószerelvényzet egy része — munkaidejét többletlétszám és többletbér nélkül, önerőből tudjuk csökkenteni, több mint 46 ezer dolgozónál azonban központi támogatásra van szükség ahhoz, hogy a kieső munkaidőalapot túlmunkával pótolhassuk. Erre a célra jövőre a MÁV és a GYSEV 130 millió forint bértöbbletet használhat fel. Szakszervezetünk belátja, hogy esetenként és helyenként, a vasutól függetlenül adódnak olyan rendkívüli feladatok, amelyeket a népgazdaság érdekében akár túlmunkával is el kell látni, de ez nem lehet rendszeres gyakorlat. Ezért arra ösztönözzük a gazdasági vezetőket és megszaki dolgozókat is, hogy korszerű eszközökkel, okos szervezéssel csökkentésük a munkaidőt. A korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy nem lehet az egyik oldalon a munkaidőt rövidíteni, a munkabeosztást korszerűsíteni, s másfelől a munka szakmai, szervezeti feltételeit változtatlanul hagyni. A szolgálati helyek, az igazgatóságok intézkedési tervéi mindezeket figyelembe is vették.

DM
**POSTA-
LÁDA**

Magas nők panaszai

Huszonegy aláírással érkezett levél szerkesztőségünkbe, melynek tartalmát a cipőipar figyelmébe ajánljuk.

A levél írói valamennyien lányok, asszonyok. Méghozzá magas nővések, így arányuknak megfelelően lábuk mérete is eltér az átlagostól. És amit panasznak, az, hogy 40-es, 41-es, csinos női cipőt alig látni már évek óta az üzletekben. Hangsúlyozzák, hogy csinos cipőket keresnek: nem lapos, de nem is túl magas sarkúakat; hiszen kár újabb centiméterekkel mesterségesen „növeszteni” magukat. Az üzletekben érdeklődésükre többnyire azt a választ kapják, hogy vegyenek férficipőt.

Az igazi megoldás talán mégsem az lenne, ha ormótlan cipőbe bújtatná a cipőipar a női lábakat.

Szerkesztői üzenetek

Kormányos Mihályné (Tarján 608/B), Bánsági Tiborné (Tarján 417.), Hanánszki Mihály (Óthalmi u. 18.), Vőnéki Jánosné (Szatymaz), Birkányi László (Szigetvár), Kónya Istvánné (Felhő u. 18.) leveleit kivizsgálás végett elküldtük az illetékeseknek.

Maytinszky Endre (Gyapjas Pál u. 47.): Gondját megértjük, de azt Önnek — és még sok más, Tarjánban lakó vagy dolgozó embernek is — be kell látnia, hogy az új városrész egyetlen étterme képtelen egy húszeszes lakókötelep igényeit kielégíteni. Már épülnek az újabb éttermek, amelyek enyhítik majd a tarjáni gondokat.

Antal Mihály (Gyula u. 3.): A Gyula utca sorsáról a Vizművek és Fürdők Vállalatnak és a városi tanács vb építési osztályának kell döntenie.

Balázs Jakab (Csengele, Lenin u. 70.): Ha ugyan üzenetünket megkapja: a megadott címre elküldött levél visszajött szerkesztőségünkbe az „Ismeretlen” jelzéssel. Buszpanaszára, úgy gondoljuk, ezek után nem is várja a Volán Vállalat választát.